



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 20 sierpnia 2019 r.

WPS-IV.431.1.32.2019.EW

Starostwo Powiatowe w Wołominie	
KANCELARIA OGÓLNA	
05-200 Wołomin, ul. Prądyńskiego 3	
wpłynęło	2019 -09- 27
L. dz.	
Ilość zał. podpis	

Pani
Iwona Bajkowska
Dyrektor
Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4
Duczki, ul. Willowa 18
05-200 Wołomin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 197b w związku z art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111), zwanej dalej ustawą, oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2019, zespół starszych inspektorów wojewódzkich Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie: Edyta Węglicka, Beata Trzcińska, przeprowadził w terminie 17, 18 i 25 czerwca 2019 r. kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach przy ul. Willowej 18, 05-200 Wołomin, zwanego dalej Placówką lub „Domem”. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie standardów opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz działań placówki na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej, utrzymywania z nią kontaktów, zaspokajania potrzeb dziecka i respektowania jego praw, przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki opiekuńczo-wychowawczej, jak również zgodności zatrudnienia pracowników z kwalifikacjami określonymi w ustawie w okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod numerem 10.

Na podstawie art. 197d ustawy oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. poz. 1477) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Rodziny Dom Dziecka Nr 4 w Duczkach jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego, posiadającą 8 miejsc. Organem prowadzącym jest Powiat Wołomiński. Placówka działa na podstawie Decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 41/2009 z dnia 26 października 2009 r., zmienionej decyzją Nr 2673/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. (zmiana siedziby Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4) i jest wpisana do Rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych województwa mazowieckiego pod pozycją 157.

Placówka działała na podstawie:

- Statutu Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach,
- Regulaminu Organizacyjnego Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach.

Dokumenty organizacyjne zostały opracowane stosownie do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) zwanego dalej rozporządzeniem oraz ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą funkcję dyrektora pełniła pani Iwona Bajkowska, powołana na stanowisko 1 czerwca 2008 r. Zgodnie z § 5 pkt 3 *Regulaminu Organizacyjnego Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach* w razie nieobecności Dyrektora, RDD kieruje osoba wyznaczona przez podmiot prowadzący, w uzgodnieniu z Dyrektorem. Może to być osoba z nim spokrewniona lub spowinowacona. Ustalono, że w przypadku nieobecności dyrektora Placówki zastępstwo pełnił mąż dyrektora Placówki, który jest też wychowawcą.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w 2018 r. wynosił 3 408,00 zł.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Biura Kontroli Wewnętrznej Starostwa Powiatowego w Wołominie przeprowadzili kontrolę sprawdzającą w zakresie kompleksowej gospodarki finansowej w RDD nr 4 w Duczkach. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych wydano 2 zalecenia: 1) *stosowanie pieczęci o treści określonej przez CUW*; 2) *zaewidencjonowane pozycje w księdze inwentarzowej stanowiące wyposażenie RDD Nr 4 powinny podlegać przeniesieniu do nowej lokalizacji*. Pismem z 20 sierpnia 2018 r. dyrektor Placówki przesała do organu kontrolującego odpowiedź w sprawie realizacji zaleceń.

Natomiast ostatnia kontrola Wojewody Mazowieckiego miała miejsce w terminie 12-16 listopada 2015 r. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. *Wypłacać kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia zgodnie z §18 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).*
2. *W ramach zaspokojenia potrzeb bytowych, o którym mowa w art. 93 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.), należy zapewnić oddzielne miejsce do spania dla każdego dziecka.*
3. *Opracowywać plany pomocy dziecku zgodnie z § 15 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), wyznaczać cel pracy z dzieckiem określony w §15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia oraz dokonywać zmian w planach pomocy dziecku, o których mowa w §15 ust. 5 ww. rozporządzenia w sposób umożliwiający stwierdzenie zakresu dokonywanych zmian oraz ich terminów.*
4. *Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka formułować na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przysyłać go do sądu zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.).*
5. *Sporządzać diagnozę psychofizyczną dla każdego dziecka zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720),*
6. *Podjąć działania zmierzające do pozyskania pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji wychowawcy zgodnie z art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.).*

oraz uwagi:

1. *Uzupełnić regulamin organizacyjny placówki o zapisy dotyczące dokumentacji prowadzonej zgodnie z §17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).*
2. *Wpisywać daty oraz składać podpisy przy wpisach w prowadzonej dokumentacji.*
3. *Podjąć działania zmierzające do pozyskania pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora zgodnie z art. 97 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.).*

Sposób realizacji powyższych zaleceń i uwag zostanie przedstawiony w dalszej części wystąpienia.
/akta kontroli str. 16-18, 19-24/

I. Standard świadczonych usług

Przestrzeganie standardów opieki i wychowania sprawdzono na podstawie oględzin Placówki, rozmowy z dyrektorem, wychowankami oraz analizy dokumentacji osobowej dzieci (nr 2 - 10 z wykazu wychowanków).

W dniu kontroli w Placówce umieszczonych było 9 dzieci w wieku od 4 do 16 roku życia.

W okresie objętym kontrolą do Placówki przyjęto 3-osobowe rodzeństwo, 1 wychowanek został przysposobiony przez opiekunów RDD Nr 4. W dniu kontroli liczba wychowanków była większa o 1 dziecko ponad określony w zezwoleniu limit. Placówka posiada odpowiednie zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na zwiększenie liczby wychowanków ponad określony limit.

Placówka spełnia wymagania określone w art. 106 ust. 2 i 2a ustawy, usytuowana jest na ogrodzonej działce w czterokondygnacyjnym domu jednorodzinnym o powierzchni ok. 300 m². Stan techniczny i sanitarny Domu oceniono jako dobry. W bliskiej odległości od posesji znajduje się przystanek komunikacji miejskiej, szkoła (podstawowa i gimnazjum) w odległości około 500 m oraz plac zabaw i kompleks wypoczynkowy oddalony około 100 m.

W budynku znajdowało się: 5 pokoi wychowanków (1, 2 i 3-osobowe, urządzone w sposób estetyczny i adekwatny do potrzeb dzieci w łóżka, łóżko piętrowe, komody, szafy ubraniowe, półki i biurka), 2 łazienki (z prysznicem, wanną, WC, w łazienkach remont kanałów wentylacyjnych), pralnia ze spiżarnią (z pralką i sprzętem AGD), kuchnia, w której były przygotowywane posiłki oraz salon z TV.

W czasie oględzin stwierdzono, że w jednym pokoju (trzyosobowym) znajdowały się 2 łóżka: jedno pojedyncze, drugie łóżko rozkładane na dwóch różnych poziomach, z którego wysuwa się kolejna część przeznaczona do spania. W ocenie kontrolujących takie rozwiązanie znacznie ogranicza dwóm korzystającym z niego wychowankom komfort snu i odpoczynku. W związku z powyższym należy stwierdzić, że zalecenie wydane po kontroli prowadzonej w terminie 12-16 listopada 2015 r. nie zostało zrealizowane. W pozostałym zakresie spełnione były standardy określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 192, poz. 1720).

Dokumenty wychowanków przechowywane były w pokoju należącym do użytku prywatnego dyrektora Placówki.

Dzieci były zaopatrzone odpowiednio do swoich potrzeb w artykuły spożywcze i mogły swobodnie korzystać z kuchni zgodnie z § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia. Placówka zapewniała wychowankom

śniadanie, II śniadanie (kanapki do szkoły), obiad i kolację (przygotowywaną w formie ciepłych posiłków). W dniu kontroli 1 dziecko wymagało stosowania specjalistycznej diety bezglutenowej. Ustalono, że zakupy odzieży, obuwia dla młodszych wychowanków dokonywane był głównie przez dyrektora, starsi samodzielnie dokonywali zakupu odzieży oraz obuwia. Środki czystości, higieniczne uzupełniano w zależności od potrzeb oraz upodobań dzieci.

Leki i artykuły medyczne były przechowywane w prywatnym pokoju dyrektora. Nie odnotowywano faktu podawania leków. Dyrektor udzielił pisemnego wyjaśnienia: *Leki podawane były tylko w sytuacjach przeziębienia zgodnie z zaleceniem lekarza. Dzieci wychowankowie na stałe nie przyjmują żadnych leków. Lekarstwa przechowywane są w pomieszczeniu użytkowanym przez dyrektora i jego rodzinę. Miejsce jest niedostępne dla dzieci. Na dzień kontroli lekarstwa nie były ewidencjonowane, ponieważ nie byłam świadoma, że leki typu: 3-dniowy antybiotyk lub syrop na kaszel podlega ewidencji.*

W dniu kontroli żaden z wychowanków nie miał zleconych specjalistycznych leków przez lekarza psychiatrę.

Podstawową opiekę medyczną zapewniała Przychodnia Rejonowa w Kobyłce (ok. 8 km. od Placówki). W zależności od potrzeb dzieci korzystały z porad specjalistów zgodnie z zaleceniami. W przypadku konieczności dodatkowych konsultacji umawiano wizyty prywatne (m.in. psychiatra, wizyty w Ośrodku Psychoterapii, Poradni Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Warszawie).

W dniu kontroli wszystkie dzieci realizowały obowiązek szkolny na odpowiednim dla siebie poziomie (prywatne przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, hufiec pracy - przygotowanie do zawodu). Młodszy wychowankowie byli dowożeni do przedszkola przez dyrektora Domu, do szkół zlokalizowanych niedaleko Placówki chodzili pieszo, młodszy pod opieką starszych wychowanków. Na zajęcia do hufca pracy wychowankę zawoziła dyrektor, w razie potrzeby wychowanka korzystała z komunikacji podmiejskiej. Podopieczni uczestniczyli w zajęciach specjalistycznych na terenie szkoły.

Dzieciom w nauce pomagał dyrektor Placówki, osoba zatrudniona do prac gospodarczych i pomocy przy odrabianiu lekcji, jedna ze starszych wychowanek. W okresie objętym kontrolą wychowankowie nie korzystali z korepetycji. Dyrektor Placówki współpracował ze szkołami, utrzymywał z nauczycielami kontakt indywidualny.

Wychowankowie uczestniczyli w wycieczkach szkolnych, wyjazdach zagranicznych, obozach, zajęciach rozwijających ich zainteresowania (piłka ręczna, siatkówka, koszykówka, chór szkolny, koło chemiczne, wolontariat) oraz wyjściach do kina, na basen, lodowisko, na pizzę.

W wolnym czasie wychowankowie korzystali z zabaw na świeżym powietrzu, uczestniczyli w spotkaniach z rówieśnikami w Placówce oraz poza nią, spędzali czas na wspólnych wyjściach, organizowano wyjazdy do Międzyzlesia, gdzie znajduje się teren rekreacyjny i działka państwa Bajkowskich.

Dyrektor poinformowała, że kwota pieniężna do własnego dysponowania przez dziecko wypłacana była, co miesiąc w minimalnej wysokości 35 zł do czerwca 2018 r., aktualnie minimalna kwota wynosi 50 zł. Ponadto podopieczni dostawali dodatkowe pieniądze oraz w razie potrzeby dyrektor Placówki udostępniała wychowankom kartę do bankomatu, z której mogli korzystać. Jak poinformowała, z tej formy korzystali głównie starsi wychowankowie podczas dokonywania

zakupów, wspólnych wyjść ze znajomymi, były to kwoty 100 - 200 zł. W placówce nie prowadzono ewidencji kieszonkowego, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami dyrektora Domu: *Dzieci mają zapewnione środki finansowe na bieżące wydatki i ich potrzeby wynikające z bieżącego utrzymania, a bardziej zapewnienia ich zachcianek. Jedyne błędem moim jest brak ewidencji wypłaconych im środków, ponieważ dzieci traktujemy jak członków rodziny i bardzo trudno jest w takiej sytuacji wymagać od nich składania podpisów pod wypłatą „kieszonkowego”. Nasze biologiczne dzieci są w podobnym wieku co wychowankowie, od nich nie wymagamy żadnej dokumentacji na pieniądze, które im dajemy. Nie chcemy stygmatyzować dzieci. Mamy zasadę, że jak potrzebują, otrzymują zgodnie z zasadną potrzebą finansową.*

Jak poinformowała pani dyrektor, planuje założyć konta bankowe dla starszych wychowanków, na które między innymi będzie mogła dokonywać przekazywania wychowankom kieszonkowego.

W godzinach nocnych opieka nocna sprawowana była przez dyrektora Placówki.

W okresie objętym kontrolą nie było przypadków ucieczki dzieci z Placówki oraz sytuacji związanych z podejrzeniem nadużyć o charakterze seksualnym.

/akta kontroli str. 25-26, 27-29, 30, 31, 32-33, 34/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie pomimo nieprawidłowości.

II. Sposób organizacji i dokumentowania pracy wychowawczej prowadzonej w Placówce

W trakcie kontroli inspektorzy dokonali analizy dokumentacji prowadzonej w okresie objętym kontrolą dla 9 wychowanków placówki, zgodnie z załączonym wykazem (nr 2 - 10 z wykazu wychowanków).

W placówce prowadzona była następująca dokumentacja wymagana ww. rozporządzeniem w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Diagnoza psychofizyczna – w przypadku 3-osobowego rodzeństwa przyjętego do Placówki w lutym 2018 r. dyrektor Placówki 12 marca 2018 r. zgłosiła się do Specjalistycznej Poradni Rodzinnej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, celem ustalenia terminów przeprowadzenia diagnoz psychofizycznych dla wychowanków. Diagnozy zostały sporządzone przez psychologa ww. Poradni w czasie od 3 m-cy do 1 roku (poz. 5-7 z wykazu wychowanków), co jest niezgodne z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz zaleceniem wydanym po kontroli przeprowadzonej 12-16 listopada 2015 r. W związku z wydłużonym terminem oczekiwania na sporządzenie diagnoz psychofizycznych dyrektor złożyła wyjaśnienie: *W związku z długimi terminami na przygotowanie diagnozy psychofizycznej dziecka szukam pomocy u innych specjalistów, aby jak najszybciej pomóc dziecku. Opinie przygotowywane są w Poradniach odpłatnie.*

Wychowankowie przyjęci przed okresem kontrolnym posiadali opinie psychofizyczne sporządzone marzec - maj 2015 r. (poz. 8-10 z wykazu wychowanków) oraz sporządzone w kwietniu, maju 2017 r. i kwietniu 2019 r. (poz. 2-4 z wykazu wychowanków).

Opinie/diagnozy psychologiczne opracowane przez Specjalistyczną Poradnię Rodzinną nie zawierały konkretnych wskazań do pracy z dzieckiem, o których mowa w § 14 ust. 4 ww. rozporządzenia, były w większości ogólnikowe lub ich nie ujęto. Przykładowo w dokumencie wychowanka nr 5 sformułowano dwa ogólne zalecenia: *„wsparcie rozwoju poznawczego i intelektualnego (...), wsparcie motywacji i chęci do rozwijania zainteresowań własnych”,*

„wsparcie rozwoju emocjonalnego poprzez nazywanie uczuć, rozmowie o nich i aktualnej, bieżącej sytuacji”.

W dokumentacji wychowanków znajdowały się również opinie Poradni Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Warszawie, opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołominie.

Plan pomocy dziecku - opracowany przez dyrektora dla każdego wychowanka opatrzonego jego podpisem i datą sporządzenia. Ustalono, że sporządzanie planów pomocy dziecku odbywało się bez udziału organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, co jest niezgodne z zapisami art. 139 ust. 2 ustawy. W planach pomocy cel główny był wskazany jako przygotowanie dziecka do procesu usamodzielnienia lub powrót do rodziny biologicznej, zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 2 ww. rozporządzenia. W przypadku 3 wychowanków (nr 5-7 z wykazu wychowanków) plan pomocy opracowany został bez uwzględnienia diagnoz psychofizycznych, które powstały w późniejszym terminie. Opracowując plan pomocy dziecku należy uwzględnić między innymi wskazania zawarte w diagnozie psychofizycznej - § 15 ust. 4 pkt 1 ww. rozporządzenia. W pozostałych przypadkach dokumenty obejmowały: wykaz dokumentów na podstawie których opracowano plan, analizę o której mowa w § 15 ust. 4 pkt 3 ww. rozporządzenia oraz ocenę efektów pracy z rodziną prowadzoną przez kuratora Sądu Rejonowego w Wołominie oraz ośrodek pomocy społecznej w przypadku rodzin współpracujących z OPS.

Analiza dokumentacji wykazała, że:

- plan pomocy sporządzano na okres 6 m-cy,
- w planach określono działania długo i krótkoterminowe,
- modyfikacji dokonywano co 6 miesięcy, zgodnie z § 15 ust. 5 ww. rozporządzenia. Zapisy zawierały informacje o podjętych działaniach długo i krótkoterminowych. Analiza zapisów w dokumentach wychowanków (nr 2-4, 8-10 z wykazu wychowanków) wykazała, że były one zbyt ogólne i nie pozwalały na rzetelną ocenę ich realizacji, nie wynikało z nich czy założone działania zostały zrealizowane. W związku z powyższym należy stwierdzić, że zalecenie wydane po kontroli prowadzonej w 2015 r. nie zostało zrealizowane.

Karta pobytu dziecka prowadzona była dla wszystkich wychowanków przez dyrektora Placówki w postaci tabeli, gdzie co miesiąc dokonywano wpisów. Analiza dokumentacji wykazała, że obszary w prowadzonych dokumentach były zgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia, zawierały informacje: *zdrowie dziecka (rozwój psychofizyczny, emocjonalny), edukacja dziecka, znaczące wydarzenia, ocena aktualnej sytuacji dziecka*. W przypadku wychowanka nr 8 z wykazu stwierdzono niespójne zapisy z planem pomocy dziecku dotyczące znaczących wydarzeń w życiu dziecka, które nie zostały odnotowane w karcie pobytu za maj 2018 r. Dokumenty zawierały datę sporządzenia oraz podpis dyrektora Placówki.

Ewidencja wychowanków zawierała elementy wskazane w § 17 ust. 5 ww. rozporządzenia.

W teczkach osobowych wychowanków znajdowały się również inne dokumenty, tj.: dokumenty sądowe (m.in. postanowienia o umieszczeniu w Placówce, ustanowieniu opiekuna prawnego, zgody sądu na urlopowanie do osób bliskich), skierowania do placówki, odpisy skrócone aktów urodzenia, świadectwa, dyplomy, opinie wychowawcy szkoły, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o niepełnosprawności, opinie psychologiczne, dokumentacja zdrowotna, decyzje przyznające świadczenia w ramach Programu 500 plus, wnioski dyrektora do sądu o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach dziecka, sprawozdania opiekuna prawnego (dyrektora

Placówki), korespondencja z właściwymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej (w sprawie opinii o aktualnej sytuacji rodzica celem ewentualnego powrotu do domu rodzinnego, oceny sytuacji rodziny przed urlopowaniem wychowanka do domu rodzinnego). W dokumentacji osobowej 2 dzieci stwierdzono brak aktu zgonu rodzica (nr 9 i 10 z wykazu wychowanków). W przypadku wychowanków nr 8-10 z wykazu stwierdzono nieaktualne skierowania do Placówki zawierające adres poprzedniej siedziby Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4, tj.: Międzyłесь 101, 05-326 Poświętne.

/akta kontroli str. 35-36, 37, 38-42, 43-62, 63-76, 77-78/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie pomimo nieprawidłowości.

III. Zasadność dalszego pobytu dziecka w Placówce

Ustaień dokonano na podstawie rozmowy z dyrektorem Domu oraz analizy dokumentacji 9 wychowanków.

Status prawny wychowanków przedstawiał się następująco: pozbawienie władzy rodzicielskiej obojga rodziców (1 dziecko), ograniczenie władzy rodzicielskiej obojga rodziców (6 dzieci), pozbawienie władzy rodzicielskiej jednego rodzica, drugi nie żyje (2 dzieci).

W okresie objętym kontrolą w przypadku 3-osobowego rodzeństwa (poz. 5-7 z wykazu wychowanków), co do którego wystąpiła zasadność zastosowania art. 100 ust. 4a ustawy, dyrektor Placówki wystąpiła do sądu z wnioskiem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec dzieci.

Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonano zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy, tj. 31.01.2018 r., 30.07.2018 r. i 31.01.2019 r. Spotkania odbywały się na terenie Placówki. W ocenie uczestniczyli m.in.: dyrektor i wychowawca placówki, przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zapraszano również przedstawicieli placówek oświatowych, ośrodków pomocy społecznej, kuratora sądowego, co jest zgodne z art. 137 ustawy.

Przed planowaną oceną sytuacji dziecka dyrektor rozmawiał z wychowankami na temat ich sytuacji, pytał o zdanie związane z dalszym pobytom, odnotowywano informacje z wysłuchania dziecka i informowania o podjętych decyzjach. Opinia oraz wszelkie uwagi dzieci były przedstawiane podczas oceny sytuacji dziecka oraz brane pod uwagę przy podejmowanych decyzjach. Po przeprowadzeniu okresowej oceny sytuacji dziecka sporządzano protokół zawierający wnioski dotyczące zasadności pobytu dziecka w Placówce, które zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy, przesyłano do Sądu Rejonowego w Wołominie. Po ocenach które odbyły się w 2018 r. i okresowej ocenie z 31.01.2019 r. informacje do sądu przesłano 08.05.2019 r.

Do celów okresowej oceny dokonywano opisu sytuacji rodzinnej, szkolnej, zdrowia, ewentualnego leczenia, zainteresowań, mocnych stron dziecka, obszarów, nad którymi należy popracować. Formułowano wniosek dotyczący zasadności pobytu w pieczy.

Wychowankowie z uregulowaną sytuacją prawną zostali zgłoszeni do ośrodka adopcyjnego przed okresem objętym kontrolą. Z ustaleń kontroli wynika, że na podstawie dokonanego wysłuchania 3 wychowanków (poz. 8-10 z wykazu) z uregulowaną sytuacją prawną, zgodnie z art. 4a ustawy z uwzględnieniem ich wieku i stopnia dojrzałości ww. wychowankowie chcą nadal pozostać w Placówce.

W okresie objętym kontrolą 6 wychowanków (w tym rodzeństwo) utrzymywało stałe kontakty z rodzeństwem lub dalszą rodziną (babką, ciotką). 3 wychowanków utrzymywało sporadyczny kontakt z obojgiem rodziców. Placówka współpracowała z rodzinami wychowanków, jeśli było to możliwe. Wychowankowie mogli spotykać się z bliskimi na terenie Placówki, jednak rodziny rzadko korzystały z tej możliwości. Dyrektor Placówki motywowała rodziców do kontaktów z dziećmi, dowoziła i odbierała dzieci z odwiedzin u rodziny, w sytuacji braku kontaktu z ich strony inicjowała kontakty telefoniczne oraz podejmowała działania polegające na szukaniu kontaktu z dalszą rodziną. Placówka współpracowała z ośrodkiem pomocy społecznej, który ustalał sytuację materialno-bytową środowiska dla potrzeb urlopowania wychowanków, dyrektor Placówki pomagała członkom rodzin w przygotowaniu pism do sądu o zgodę na urlopowanie dzieci.

W kontrolowanym okresie rodziny wychowanków nie były objęte pomocą asystenta rodziny. Z ustaleń kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą wychowankowie przebywali w Placówce z uwagi na alkoholizm rodziców.

/akta kontroli str. 79-80, 81, 82-93, 94, 95/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie pomimo uchybień.

IV. Zakres i jakość działań zmierzających do usamodzielnienia wychowanków

Sprawdzono na podstawie analizy dokumentacji oraz rozmowy z dyrektorem Placówki.

Placówka przygotowywała wychowanków do samodzielnego życia. Dyrektor podejmowała w trakcie codziennej opieki nad dziećmi działania mające na celu wzrost ich samodzielności, odpowiedzialności czy zaradności. Dzieci uczestniczyły, stosownie do wieku, w przyrządzaniu posiłków, utrzymywaniu czystości w swoich pokojach, pomieszczeniach wspólnych oraz wypełniały dyżury porządkowe. Odbýwały naukę, np. prania (segregacji) i prasowania ubrań, gotowania i wýpieków oraz dbałości o dom i porządek wokół domu.

W okresie objętym kontrolą w placówce nie przebywali wychowankowie pozostający w procesie usamodzielnienia, nie zachodziły więc przesłanki zastosowania przepisów art. 145 ust. 2 i ust. 4 ww. ustawy.

Z ustaleń kontroli wynika, że utrzymywany jest kontakt z wychowankami, którzy usamodzielnili się i opuścili Placówkę.

/akta kontroli str. 96/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie

V. Przestrzeganie i wykonywanie praw dziecka, w tym sprawdzenie czy zapisy w dokumentach organizacyjnych placówki nie ograniczają praw dzieci.

Ustaleń dokonano na podstawie oględzin budynku, analizy dokumentów Placówki, rozmowy z dyrektorem oraz 4 wychowankami, analizy ankiet wypełnionych przez 3 pracowników Placówki.

Prawa i obowiązki wychowanków zostały określone w *Regulaminie Organizacyjnym Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach*. Dokument zawiera prawa, obowiązki, zasady oraz konsekwencje obowiązujące w Placówce, zapisy w nim zawarte nie ograniczają oraz nie naruszają praw dzieci.

W czasie kontroli przeprowadzono anonimową i dobrowolną rozmowę z 4 wychowankami Placówki w różnym wieku. Na podstawie wypowiedzi dzieci stwierdzono, że wychowankowie znali zasady obowiązujące w Domu, urlopowania do domów rodzinnych i wyjść poza Placówkę, warunki

podwyższania i obniżania kieszonkowego (nie zdarzyło się by ktoś nie otrzymał kieszonkowego). Potwierdzono możliwość nieograniczonego kontaktu z osobami bliskimi oraz rówieśnikami w Placówce jak również w przypadku wyjść ze znajomymi poza Placówkę. Dzieci stwierdziły, że bez ograniczeń mogą korzystać z podstawowych produktów spożywczych i napojów w kuchni. Nie zdarzyło się też żadne niewłaściwe zachowanie wobec nich ze strony osób dorosłych.

Placówka nie prowadzi strony internetowej, nie publikuje zdjęć dzieci.

Wychowankowie posiadali dostęp do telefonów instytucji zajmujących się przestrzeganiem praw dziecka (były zawieszane na lodówce w kuchni).

Rozmowa przeprowadzona z dziećmi oraz analiza ankiet pracowników Placówki nie wykazała nieprawidłowości w realizacji praw dziecka w Placówce.

/akta kontroli str. 97-102/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie

VI. Kwalifikacje pracowników merytorycznych zatrudnionych w Placówce.

Ustalono na podstawie dokumentów kadrowych wszystkich pracowników.

Od 1 stycznia 2018 r. obsługa finansowo-księgowa, kadrowa oraz ZFŚS Rodzinnego Domu Dziecka Nr 4 w Duczkach prowadzona jest przez Centrum Usług Wspólnych Powiatu Wołomińskiego dla jednostek obsługiwanych, na podstawie Porozumienia zawartego 11 grudnia 2017 r.

W kontrolowanym okresie w Placówce zatrudnione były 4 osoby:

- dyrektor (pełny etat),
- młodszy wychowawca (pełny etat),
- 2 osoby na umowę zlecenie do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, w tym jedna z ww. osób świadczyła także pomoc przy odrabianiu lekcji.

Dyrektor placówki oraz wychowawca posiadali kwalifikacje zgodne z art. 97 ust. 4 oraz z art. 98 ust. 2, zaświadczenia lekarskie poświadczające zdolność do pracy na zajmowanych stanowiskach. W dokumentacji wychowawcy stwierdzono brak oświadczeń wskazanych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy oraz świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zostały zatrudnione na podstawie umowy cywilno-prawnej, złożyły oświadczenia wymagane w art. 98 ust. 3 pkt 1-3, w dokumentacji jednej z ww. osób stwierdzono brak zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do tej pracy, wskazanego w art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy. Dokumentacja zawierała pozytywne opinie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W przypadku osoby zatrudnionej od 2.10.2017 r. nie stwierdzono adnotacji o weryfikacji w rejestrze Sprawców na Tle Seksualnym, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 405).

W okresie kontrolnym Placówka nie korzystała z pomocy wolontariuszy.

/akta kontroli str. 103-105, 106, 107-117/

W związku z powyższym tę część zadania oceniono: pozytywnie pomimo nieprawidłowości.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi pani, jako dyrektor Placówki. Ich przyczyną był brak właściwej organizacji pracy wychowawczej w Placówce.

Jednocześnie nie miały one znaczącego wpływu na jakość sprawowanej opieki nad dziećmi i kierowanie procesem wychowawczym.

Na podstawie art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli i wobec stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości kieruję do pani Dyrektor następujące zalecenia pokontrolne:

1. Podjąć starania zmierzające do zwiększenia komfortu spania dla wszystkich wychowanków poprzez zapewnienie oddzielnych miejsc do spania dla każdego dziecka.
2. Sporządzać *Diagnozy psychofizyczne* wychowanków zgodnie z § 14 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 192, poz. 1720), w szczególności sporządzać dokumenty niezwłocznie po przyjęciu wychowanków do placówki i uwzględniać wszystkie obszary i wskazania wymienione ww. przepisie.
3. Plany pomocy dziecku sporządzać wspólnie z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z zapisami art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111).
4. Sporządzać plany Pomocy Dziecku na podstawie diagnozy zgodnie z § 15 ust. 4 pkt. 1 ww. rozporządzenia. Zapisy dotyczące modyfikacji planu pomocy dziecka odnotowywać w formie umożliwiającej stwierdzenie jakie cele oraz działania zostały osiągnięte i w jakim stopniu.
5. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji bezzwłocznie przysyłać do sądu wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce, o którym mowa w art. 138 ust. 2 ww. ustawy.
6. Od osób pracujących z dziećmi odebrać oświadczenia i zaświadczenia lekarskie wskazane w art. 98 ust. 3 pkt 1-4 ww. ustawy, uzupełnić o nie wszystkie dokumenty osobowe, w tym dokumentację wychowawcy o świadectwo ukończenia szkoły średniej.
7. Pozyskiwać w przypadku zatrudniania nowych pracowników informacje z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, zgodnie z przepisem art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 405), uzupełnić brakujące informacje.

Uwagi:

- Prowadzić ewidencję rozchodu leków podawanych wychowankom;
- Prowadzić dokumentację potwierdzającą otrzymanie kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko;
- Rzetelnie wypełniać karty pobytu, dokonując wpisów spójnych z informacjami zawartymi w pozostałej dokumentacji wychowanka;

Jednocześnie informuję, że wystąpię do organu prowadzącego Placówkę o wyjaśnienia w związku z:

- działaniami zmierzających do sporządzania diagnozy psychofizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- obowiązkiem pozyskania i przekazywania dokumentacji wynikającej z art. 38 a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy oraz § 8 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia tj. akt zgonu zmarłego rodzica;
- brakiem skierowań dla wychowanków z aktualnymi danymi Placówki.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111) oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. poz. 1477) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do Wojewody Mazowieckiego zastrzeżenia do wydanego wystąpienia lub/i do zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Wydział Polityki Społecznej, plac Bankowy 3/5, 00 - 950 Warszawa.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń oraz w przypadku nie zgłoszenia zastrzeżeń do zaleceń, kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego powiadomić wojewodę o sposobie realizacji uwag, wniosków i zaleceń.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń odpowiadając na zalecenia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Jednocześnie przypominam, że w przypadku osób, które nie realizują zaleceń pokontrolnych mają zastosowanie przepisy art. 198 ww. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

MAZOWIECKI URZĄD WOJEWÓDZKI
Wydział Polityki Społecznej
plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI


Beata Trzcinska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
Wydział Polityki Społecznej
Edyta Węglińska

